

Παρουσίαση του Ψηφιακού Αποθετηρίου της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης και των εκδόσεων της ΥΣΜΑ του 2015

Μουσείο Ακρόπολης - Αμφιθέατρο, Διονυσίου Αρεοπαγίτου 15, Αθήνα, 22/1/2016

Χαράλαμπος Μπούρας, Ομότιμος καθηγητής του ΕΜΠ, Πρόεδρος της ΕΣΜΑ

Όταν το 1964 γραφόταν ο Χάρτης της Βενετίας διατυπώθηκε η ανάγκη καταθέσεως των στοιχείων των επεμβάσεων στα μνημεία, σε ένα δημόσιο αρχείο. Σκοπός ήταν η διάσωση των ιστορικών πληροφοριών κάθε μεταβολής αλλά και η διαφάνεια των ενεργειών κατά τις επεμβάσεις. Ο Χάρτης εξέφραζε την εμπειρία από τις εκτεταμένες ανακατασκευές των ιστορικών κέντρων των ευρωπαϊκών πόλεων μετά τον πόλεμο, οι οποίες είχαν γίνει με πιστότητα χάρη στα υφιστάμενα τεκμήρια διαφόρων αρχείων. Τότε έγινε κατανοητό ότι η τεκμηρίωση αποτελεί απαραίτητο και ουσιαστικό μέρος της εν γένει μεταχειρίσεως των αρχιτεκτονικών μνημείων.

Στα καθ' ημάς τα πράγματα κατά τις δεκαετίες του '50 και του '60 ήταν πολύ πιο δύσκολα και δυστυχώς πολύ ανοργάνωτα. Οι επεμβάσεις στα αρχαία και τα βυζαντινά μνημεία αλλοίωναν λίγο ή πολύ την αξία τους ως επιστημονικών – αρχαιολογικών φορέων, σπανίως δημοσιεύονταν, ενώ οι φυσικές αιτίες, όπως οι σεισμοί, δημιουργούσαν εκ των υστέρων απορίες για την μορφή τους. Η υστέρηση ως προς την τεκμηρίωση ήταν γενικευμένη.

Όταν η Επιτροπή Συντηρήσεως των Μνημείων Ακροπόλεως άρχισε τις συνεδριάσεις της το 1975, η ανάγκη της τεκμηριώσεως αλλά και της διαφάνειας των ενεργειών της έγινε επιτακτική, πολύ περισσότερο διότι τότε, εδώ και έξω, θεωρούσαν τις επεμβάσεις στα μνημεία της Ακροπόλεως άσκοπες ή μάταιες. Από την πρώτη στιγμή άρχισε η συλλογή τεκμηρίων, κυρίως φωτογραφιών, αλλά και η έρευνα σε παλαιότερα, συνήθως αταξινόμητα, ιδίως ιδιωτικά αρχεία για την δημιουργία εκ των υστέρων του ιστορικού και της ουσίας των παλαιότερων επεμβάσεων. Έτσι άρχισε η προσπάθεια τεκμηριώσεως στην Ακρόπολη, που εντάθηκε με αποτυπώσεις και φωτογραφήσεις, με την χρήση ενός πολύ απλού προγράμματος ευρετηριάσεως αρχιτεκτονικών μελών που με την έναρξη των έργων προσαρμόσθηκε σε νέες ανάγκες και της οποίας τα αποτελέσματα, έχουμε σήμερα.

Εννοείται ότι τα σαράντα χρόνια που πέρασαν από την ίδρυση της Επιτροπής δημιουργήθηκαν νέα δεδομένα, αλλά κυρίως πραγματοποιήθηκε τεραστία πρόοδος της τεχνολογίας των υπολογιστών. Αυτή διευκολύνει τόσο την εργασία, όσο και στην διάδοση των προϊόντων της αρχαιολογικής και της τεχνολογικής έρευνας. Επιπροσθέτως επιτρέπει την πλήρη διαφάνεια των ενεργειών μας.

Πριν τελειώσω θα ήθελα εκ μέρους της Επιτροπής να ευχαριστήσω το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και την κυρία Σαχίνη για την πρόθυμη συνεργασία με την Υπηρεσία, την Διευθύντρια κυρία Ελευθερίου για τις συνεχείς προσπάθειές της και το προσωπικό του γραφείου Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας για την ανταπόκριση στις επιστημονικές ανάγκες αλλά και στην πρόσκληση των καιρών ως προς την χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας, σε διεθνές περιβάλλον.